

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KL. III GM

Wg nowej podstawy programowej Rozporządzenie MEN z dn.23 XII 2008r (DzU nr.4)

Rozdział I:

Europa i naród polski w pierwszej połowie XIX wieku

Po realizacji materiału uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną , jeżeli ma duże braki w wiedzy podstawowej. Jego postawa na lekcji jest bierna, nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki, nie podejmuje prób rozwiązywania zadań , opanował jedynie do 31% wiedzy i umiejętności.

Po realizacji działu uczeń otrzymuje :

Ocena dopuszczająca:

- uczeń zna najważniejsze postacie: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki, Piotr Wysocki, Józef Bem
- z pomocą nauczyciela wymienia przywódców państw, którzy zdecydowali o postanowieniach kongresu wiedeńskiego, wodzów powstania listopadowego,
- pamięta elementarne fakty takie jak: zamach stanu Napoleona, legiony polskie we Włoszech, kongres wiedeński, Święte Przymierze, powstanie listopadowe, represje popowstaniowe
- potrafi wymienione wydarzenia historyczne zlokalizować w czasie, wskazać na mapie , uporządkować chronologicznie
- zna daty wydarzeń : 9.XI .1799r, 1804r, 1797, 1815, 29.XI. 1830r.
- rozumie pojęcia: liberalizm, konserwatyzm, konsulat, kongres, konstytucja, car, cesarz,
- potrafi wymienić nazwy ziem polskich po kongresie wiedeńskim
- rozpoznaje na portretach postaci; Napoleona Bonaparte, J. H. Dąbrowskiego

Ocena dostateczna:

- opisuje karierę polityczną Napoleona w okresie konsulatu i cesarstwa
- zaznacza na taśmie czasu daty najważniejszych bitew stoczonych przez Napoleona; Trafalgar, Austerlitz , Jena, Auerstedt, Frydland, , Borodino, Lipsk, Waterloo
- potrafi wskazać na mapie bitwy z udziałem legionów polskich : Civita Castellana, Legnano, Magnano , Hohenlinden, San Domingo oraz stoczone przez armię Księstwa Warszawskiego pod Raszynem, Wagram , w Hiszpanii
- podaje kim byli i jaka rolę odegrali : Napoleon Bonaparte, J. H. Dąbrowski, Józef Wybicki, książę Józef Poniatowski, Piotr Wysocki, ks. Jerzy Adam Czartoryski, bracia Niemojowscy
- wyjaśnia pojęcia: cesarz Francuzów , blokada kontynentalna, abdykacja, opozycja legalna i nielegalna, autonomia, legitymizm, restauracja, równowaga europejska, noc listopadowa, wojna polsko-rosyjska 1831 roku
- potrafi omówić rolę Legionów Polskich w walce o sprawę polską
- wymieni główne postanowienia Kongresu Wiedeńskiego , w tym odnoszące się do państwa polskiego

- wskaże na mapie ziemie Księstwa Warszawskiego , Królestwa Polskiego, terytorium objęte powstaniem listopadowym
- potrafi wskazać kilka skutków powstania listopadowego

Ocena dobra:

- omawia osiągnięcia Napoleona w polityce wewnętrznej i zewnętrznej
- porównuje Konstytucję Księstwa Warszawskiego z Konstytucją 3 Maja
- omawia i ocenia, w jaki sposób na kongresie została rozstrzygnięta sprawa polska
- charakteryzuje i wskazuje różnice między Wielkim Księstwem Poznańskim, Rzeczpospolitą Krakowską i Królestwem Polskim; wyjaśnia, na czym polegał konflikt polsko-rosyjski; lokalizować na mapie i osi czasu.
- potrafi: wyjaśnić, jakie były powody wybuchu powstania, postawę generałów, stosunek państw europejskich do powstania, następstwa klęski; lokalizować na mapie najważniejsze bitwy powstania
- dostrzega różnice i sytuację Polaków w trzech zaborach, podejmuje próbę oceny
- w oparciu o mapy przedstawia zmiany terytorialne w Europie w polityce Napoleona, kongresu wiedeńskiego i powstania listopadowego

Ocena bardzo dobra:

- omawia znaczenie epoki napoleońskiej dla Europy
- uzasadnia źródła legendy napoleońskiej w Polsce
- uświadamia sobie destrukcyjną rolę wojny, na przykładzie wojen prowadzonych przez Napoleona
- analizuje teksty źródłowe: Kodeks Napoleona z 21 03 1804r, Ustawę Konstytucyjną Księstwa Warszawskiego z 22 07 1807r,
- analizuje, czym różniło się Księstwo Warszawskie od Kongresówki i innych zaborów
- analizuje tekst źródłowy , posługuje się mapą

Ocena celująca:

- uczeń wykracza poza podstawy programowe działu
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy historyczne np: gromadzi argumenty za lub przeciw Napoleonowi , omawia przyczyny wielkiej klęski Napoleona
- umie samodzielnie napisać wypracowanie w oparciu o tekst źródłowy
- wykorzystuje różne źródła wiedzy odnoszące się do genezy i skutków powstania listopadowego

Rozdział II:

Europa i naród polski od Wiosny Ludów do powstania styczniowego

Po realizacji materiału uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną , jeżeli ma duże braki w wiedzy podstawowej. Jego postawa na lekcji jest bierna, nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki, nie podejmuje prób rozwiązywania zadań , opanował jedynie do 31% wiedzy i umiejętności.

Po realizacji działu uczeń otrzymuje :

Ocena dopuszczająca :

- uczeń zna najważniejsze postacie: J. Watt, A. Mickiewicz, F. Chopin, K. Marks, , A.J. Czartoryski, C.K. Norwid, A. Mickiewicz, J. Słowacki, Z. Krasicki, E. Dembowski, J. Szela, P. Ściegienny, Napoleon III, Franciszek Józef, J. Bem,, Aleksander II, A. Wielopolski, L. Mierosławski, M. Langiewicz, R. Traugutt
- z pomocą nauczyciela wylicza najważniejsze wynalazki i ich twórców, wylicza państwa i ziemie polskie, w których wybuchła Wiosna Ludów , potrafi wyliczyć ugrupowania Wielkiej Emigracji i scharakteryzuje dwa wybrane ugrupowania, wskazuje przyczynę powstania styczniowego oraz miejsce jego wybuchu
- **zna następujące daty: 1831r,1846r, 1848r, 1863r**
- potrafi wymienione wydarzenia historyczne zlokalizować w czasie, wskazać na mapie , uporządkować chronologicznie
- wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: kolonializm, socjalizm, socjalizm utopijny, rewolucja przemysłowa, wielka emigracja, Wiosna Ludów, romantyzm, rabacja galicyjska, emisariusz, ‘‘biali i czerwoni’’, ukaz carski, branka

Ocena dostateczna:

- opisuje problemy demograficzne , warunki życia robotników i burżuazji
- rozumie przyczyny rewolucji przemysłowej, omawia zastosowanie nowych wynalazków i ich wpływ na życie ludzi
- potrafi opisać represje popowstaniowe, wymienić główne nurty Wielkiej Emigracji, opisać rabację galicyjską, powstanie krakowskie
- rozumie: przyczyny rewolucji i powstań zbrojnych w latach 1848–1849, przyczyny konfliktu niemiecko- polskiego; rozumie, dlaczego w Galicji nie doszło do wybuchu walk.
- wskaże najważniejsze przyczyny i skutki powstania styczniowego, znaczenie powstania dla utrzymania świadomości narodowej Polaków
- potrafi wskazać na mapie miejsca najważniejszych wydarzeń
- oceni znaczenie kultury dla umocnienia polskości

Ocena dobra:

- wyjaśnia etapy tworzenia się pierwszych organizacji robotniczych ,omawia zmiany społeczne, wywołane przez rewolucję przemysłową
- wyjaśnia różnice między Towarzystwem Demokratycznym Polskim a Hotelem Lambert opisuje i analizuje przebieg rabacji galicyjskiej i powstania krakowskiego

- podaje programy działań i hasła rewolucji 1848r, ocenia rezultaty i przemiany
- omawia zakres społeczny i znaczenie problemu uwłaszczenia chłopów
- omawia znaczenie powstania Rządu Narodowego
- prezentuje sylwetki wybitnych przywódców
- potrafi wymienić reminiscencje powstań narodowych w twórczości literackiej wieszczów narodowych
- wskazuje powody złagodzenia polityki caratu w II połowie XIX wieku

Ocena bardzo dobra:

- zajmuje stanowisko na temat najciekawszych ideologii w wieku XIX i najważniejszego wynalazku
- ocenia znaczenie powstania Wielkiej Emigracji
- omawia wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów
- porównuje program ‘białych’ i ‘czerwonych’ w sprawie odzyskania niepodległości
- akcentuje szczególną rolę władz powstańczych
- ocenia szanse powstania
- dokonuje porównania dwóch powstań : listopadowego i styczniowego , ze wskazaniem przyczyn ich klęsk
- ocenia wodzów powstania listopadowego i styczniowego , analizuje szansę zwycięstwa powstania listopadowego
- analizuje i podejmuje próbę samodzielnej oceny źródeł historycznych np.: Konstytucja Królestwa Polskiego, ukaz carski
- potrafi wyjaśnić hasło ; *Za waszą i naszą wolność*

Ocena celująca:

Uczeń wykracza poza podstawy programowe działu :

- umie samodzielnie napisać wypracowanie w oparciu o tekst źródłowy,
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy historyczne
- wiadomości uzupełnia poprzez studiowanie lektur i wykonuje prezentacje multimedialne,
- uczeń posługuje się wiedzą poza podręcznikową,
- poprawnie stosuje chronologię , fakty historyczne umieszcza synchronicznie i diachronicznie,
- prezentuje i ocenia sylwetkę Aleksandra Wielopolskiego w oparciu o najnowsza historiografię
- ocenia postawy polityczne Polaków : walka zbrojna o niepodległość –praca organiczna

Rozdział III:

Świat i Polacy w drugiej połowie XIX wieku

Po realizacji materiału uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną , jeżeli ma duże braki w wiedzy podstawowej. Jego postawa na lekcji jest bierna, nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Wykazuje się brakiem systematyczności i chęci

do nauki, nie podejmuje prób rozwiązywania zadań, opanował jedynie do 31% wiedzy i umiejętności.

Po realizacji działu uczeń otrzymuje :

Ocena dopuszczająca :

- uczeń z pomocą nauczyciela potrafi wyjaśnić znaczenie pojęć: germanizacja, rusyfikacja, „autonomia galicyjska”, eksplozja demograficzna, monopol, „produkcja taśmowa”, „wojna secesyjna”, parlament, emigracja, praca organiczna
- zna osoby i ich wynalazki, oraz zastosowanie
- wskazuje rozmieszczenie zagłębi przemysłowych na ziemiach polskich, główne gałęzie przemysłu rozwijane na ziemiach polskich, osiągnięcia L. Kronenberga i H. Cegielskiego
- potrafi wskazać na mapie główne ośrodki przemysłowe na ziemiach polskich
- z pomocą nauczyciela potrafi powiedzieć kim byli M. Drzymała, M. Konopnicka, B. Prus, H. Sienkiewicz, St. Wyspiański, I. Łukasiewicz, J. Matejko
- potrafi wymienić kraje, które były potęgami kolonialnymi w XIX w, zna główne cechy ich polityki kolonialnej
- wymienia nazwy ugrupowań politycznych powstałych na ziemiach polskich pod zaborami
- zna nazwiska twórców najważniejszych partii: W Witos, J Piłsudski, R Dmowski, L Waryński
- z pomocą nauczyciela wylicza kilka represji po powstaniu styczniowym, kilka przykładów germanizacji Polaków i autonomii w Galicji
- potrafi wskazać na mapie ziemie trzech zaborów i sąsiadów Polski

Ocena dostateczna:

- podaje kim byli i jaką rolę odegrali : A. Lincoln, J. Piłsudski, R. Dmowski, J. Matejko, H. Sienkiewicz, S. Wyspiański
- rozumie przyczyny zjednoczenia Włoch i Niemiec
- wskazuje na rolę G. Garibaldi i O. von Bismarcka w procesie zjednoczeniowym Włoch i Niemiec
- rozumie różnice między Południem a Północą, przyczyny konfliktu, sytuację Indian i niewolników
- lokalizuje na mapie wydarzenia związane z wojną secesyjną,
- rozumie skutki stosowania nowoczesnych rozwiązań technicznych dla rozwoju przemysłu, urbanizacji miast, zmian gospodarczych i społecznych.
- zna osiągnięcia w dziedzinie komunikacji, łączności, nauce i kulturze, wymienia nowe ideologie.
- zaznacza na taśmie czasu daty XX-wiecznych wynalazków
- rozumie pojęcia emigracja, praca organiczna, przyczyny zróżnicowania gospodarczego ziem polskich w ramach poszczególnych państw zaborczych
- potrafi opisać rozwój sieci kolejowej na ziemiach polskich, scharakteryzować grupy społeczne społeczeństwa polskiego u schyłku XIX w., podać główne kierunki polskiej emigracji
- rozumie znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw, czym była dla Polaków autonomia galicyjska.
- potrafi scharakteryzować czym była walka o kulturę, opisać sytuację Polaków w zaborze pruskim, w zaborze rosyjskim, wyjaśnia metody rusyfikacji i germanizacji

- operuje pojęciami, lokalizuje na mapie, wyjaśnia specyfikę autonomii, opisuje twórców i ich dzieła, wyjaśnia pojęcia, lokalizuje na mapie
- potrafi wyjaśnić przyczyny powstania organizacji robotniczych i politycznych; wymienić przywódców i programy partii, posługiwać się pojęciami i mapą.
- rozumie skutki ekspansji kolonialnej, wskazuje na mapie imperia kolonialne i ich posiadłości.

Ocena dobra:

- omawia kolejne etapy walk o zjednoczenie Włoch i Niemiec
- przedstawia problem niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych
- opisuje i analizuje konsekwencje rewolucji przemysłowej, opisuje znaczenie odkryć w fizyce, medycynie dla rozwoju społecznego
- omawia i analizuje podstawowe problemy społeczne w XIX w.
- akcentuje różnice w poziomie rozwoju gospodarczego ziem polskich, wyjaśnia przyczyny polskiej emigracji i odczytuje z mapy jej wielkość
- omawia politykę germanizacyjną Niemiec i rusyfikację na ziemiach polskich
- analizuje źródła i na ich podstawie wykazuje różnice i podobieństwa w programach partii
- analizuje źródła statystyczne i na ich podstawie określa strukturę narodowościową Galicji
- dokonuje oceny działalności Polaków zmierzającej do utrzymania tradycji, języka i kultury narodowej
- charakteryzuje politykę kolonialną Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji

Ocena bardzo dobra:

- omawia znaczenie wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych
- zajmuje stanowisko wobec wynalazków i ich wpływu na zdrowie i życie codzienne
- dostrzega różnice w polityce kolonialnej mocarstw
- ocenia nowy układ sił w Europie po zjednoczeniu Włoch i Niemiec
- wskazuje na szczególną rolę kultury polskiej w zachowaniu tożsamości narodowej
- omawia zasady autonomii galicyjskiej, wyjaśnia, dlaczego w Galicji powstał ruch ludowy
- ocenia metody wynarodowiania Polaków pod zaborami
- wie na czym polegała rola literatury i malarstwa "ku pokrzepieniu serc"
- potrafi uzasadnić, że Kraków był w XIX wieku centrum życia kulturalnego
- wskazuje na zasadnicze różnice programowe

Ocena celująca :

- wykorzystuje teksty źródłowe do poszerzenia wiedzy historycznej
- umie samodzielnie napisać wypracowanie w oparciu o tekst źródłowy,
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy historyczne
- wiadomości uzupełnia poprzez studiowanie lektur i wykonuje prezentacje multimedialne,
- uczeń posługuje się wiedzą poza podręcznikową,
- poprawnie stosuje chronologię, fakty historyczne umieszcza synchronicznie i diachronicznie,

Rozdział IV

Geneza i przebieg I wojny światowej. Naród polski na początku XX wieku i w okresie wielkiej wojny

Po realizacji materiału uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli ma duże braki w wiedzy podstawowej. Jego postawa na lekcji jest bierna, nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki, nie podejmuje prób rozwiązywania zadań, opanował jedynie do 31% wiedzy i umiejętności.

Po realizacji działu uczeń otrzymuje :

Ocena dopuszczająca :

- uczeń z pomocą nauczyciela potrafi wyjaśnić znaczenia dat 1905 -1907
- rozumie związek między porażką w wojnie z Japonią a wybuchem rewolucji w Rosji
- z pomocą nauczyciela wylicza główne przyczyny I wojny światowej, rewolucji lutowej i październikowej
- wyjaśnia pojęcia : ‘ wojna błyskawiczna’, ‘ wojna pozycyjna’, ‘ cud nad Marną’, bolszewicy, mienszewicy, dwuwładza, przewrót bolszewicki, czerwony terror, orientacje polityczne, wymienia ich rodzaje i przywódców,
- wylicza nazwy dokumentów w sprawie polskiej
- wskazuje na mapie państwa trójprzymierza i trójporozumienia
- zna daty: 1904r, 1917r, 1914-1918r, 11 XI 1918r,
zna nazwiska: Mikołaj II, W. Lenin, A. Kiereński, Franciszek Ferdynand, gen Schlieffen, F. Foch, J. Piłsudski, R. Dmowski, W. Wilson, Wilhelm II
- z pomocą nauczyciela wymieni polskie formacje zbrojne w I wojnie światowej: Legiony Polskie, Armia Błękitna

Ocena dostateczna:

- rozumie związek między porażką w wojnie z Japonią a wybuchem rewolucji w Rosji
- potrafi przedstawić przebieg rewolucji na ziemiach polskich
- zna tło kolonialne powstania dwóch przeciwstawnych bloków polityczno –militarnych, opisuje sytuację na Bałkanach, wskazuje na mapie przebieg ważniejszych działań na frontach
- rozumie na czym polegał totalny charakter działań wojennych, związek między rewolucją lutową a październikową, związek między zaangażowaniem USA w działania wojenne a porażką Niemiec
- potrafi wyjaśnić okoliczności przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny, opisać najważniejsze wydarzenia w 1917 roku w Rosji, wyjaśnić przyczyny klęski Niemiec
- wylicza klęski państw centralnych
- rozumie wpływ warunków zewnętrznych na poglądy i działania prowadzące do odzyskania niepodległości przez Polskę.
- potrafi przedstawić poglądy i działalność J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego w czasie wojny
- opisuje losy legionów
- wyjaśnia znaczenie pojęć : orędzie Wilsona, Akt 5 Listopada, Rada Regencyjna, Komitet Narodowy Polski, koncepcja trialistyczna, 13 punkt orędzia Wilsona

Ocena dobra:

- potrafi wymienić zdobycze rewolucji, które przetrwały po jej upadku
- potrafi opisać przebieg dwóch wojen bałkańskich
- potrafi wyjaśnić, na czym polegał plan wojny błyskawicznej, wyjaśnia przyczyny porażki
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew i przebieg frontów
- uzasadnia światowy zasięg wojny
- klasyfikuje przyczyny rewolucji lutowej
- omawia okres dwuwładzy, podaje przyczyny i skutki przewrotu bolszewickiego
- omawia sytuację wojenną państw centralnych w 1918r, warunki rozejmu w Compiègne i traktatów brzeskich
- omawia skuteczność poszczególnych orientacji
- analizuje przełomowe dla sprawy polskiej wydarzenia i dokumenty
- wylicza formy działalności niepodległościowej Polaków
- potrafi wyjaśnić rolę Niemiec w wydarzeniach w Rosji w 1917 roku

Ocena bardzo dobra:

- potrafi ocenić przebieg rewolucji 1905r na ziemiach polskich
- uzasadnia, że I wojna światowa to ważna cezura w dziejach ludzkości
- uzasadnia, że I wojna światowa była wojną nowego typu
- potrafi przeanalizować dane statystyczne dotyczące liczby ludności oraz zasobów uzbrojenia i wyciągnąć wnioski
- w wyczerpujący sposób komentuje tekst źródłowy - charakterystykę I wojny światowej dokonaną przez Churchilla
- uzasadnia twierdzenia, że "Rosja to kolos na glinianych nogach"
- uzasadnia znaczenie rewolucji lutowej i październikowej dla świata i Polaków
- na podstawie tekstów źródłowych opisuje morale armii niemieckiej jesienią 1918 roku
- wyczerpująco opisuje ewolucję sprawy polskiej, przywołując daty, nazwy dokumentów, sformułowania w nich zawarte
- ocenia aktywność polską w czasie I wojny światowej
- omawia szczególną rolę J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego

Ocena celująca :

- zna biografię J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego
- prezentuje sylwetki znanych Polaków, którzy zasłużyli się dla sprawy polskiej w czasie I wojny światowej
- wyraża swój pogląd na temat legendy J. Piłsudskiego
- wykorzystuje teksty źródłowe do poszerzenia wiedzy historycznej
- umie samodzielnie napisać wypracowanie w oparciu o tekst źródłowy,
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy historyczne
- uzupełnia wiadomości poprzez studiowanie lektur i wykonuje prezentacje multimedialne,
- posługuje się wiedzą poza podręcznikową,
- poprawnie stosuje chronologię, fakty historyczne umieszcza synchronicznie i diachronie